SVERIGES RIKSDAG

Motion till riksdagen 2026/27:1385

av Camilla Rinaldo Miller och Cecilia Engström (båda KD)

Tillträdesförbud

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förenkla ansökningsförfarandet för tillträdesförbud och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda en möjlighet att meddela tillträdesförbud för personer under 15 år vid upprepade eller särskilt allvarliga fall av brottslighet eller ordningsstörningar, efter en individuell och proportionerlig bedömning samt med särskilda rättssäkerhetsgarantier, och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Trygghet är en förutsättning för människors frihet och för ett samhälle där människor kan arbeta, handla och mötas utan rädsla. Ingen ska behöva acceptera hot, trakasserier eller upprepade stölder som en del av vardagen. Personal och verksamhetsutövare ska kunna lita på att samhället står på deras sida när de utsätts för brott och allvarliga ordningsstörningar.

Ur ett kristdemokratiskt perspektiv utgår rättspolitiken från varje människas okränkbara värde, men också från att samhället har ett ansvar att upprätthålla lag och ordning och skydda den som drabbas av brott. Brottsförebyggande arbete och sociala insatser är

viktiga, men de får inte innebära att brottsoffer lämnas utan tillräckligt skydd. Tillträdesförbud är ett verktyg som behöver fungera effektivt i praktiken.

Ansökningsförfarandet bör förenklas så att verksamhetsutövare lättare kan få tillträdesförbud när det finns ett tydligt behov. Det bör exempelvis prövas om en ansökan, med verksamhetsutövarens samtycke, ska kunna göras i samband med en polisanmälan. Den som utsätts för upprepade stölder, hot eller trakasserier ska inte behöva möta onödigt krångel för att få samhällets skydd.

Tillämpningen behöver också vara tydlig och enhetlig. Det bör därför säkerställas att berörda myndigheter har ändamålsenlig vägledning för att bedöma när ett tillträdesförbud är motiverat. Beslut ska fattas rättssäkert och utifrån omständigheterna i det enskilda fallet, men likartade situationer bör också behandlas på ett likvärdigt sätt.

Samhällets ansvar att agera gäller även när den som orsakar problemen är under 15 år. Barn som begår brott eller upprepade gånger utsätter andra för hot och allvarliga ordningsstörningar behöver mötas av tidiga insatser. Samtidigt måste personal, kunder och andra besökare kunna skyddas. Att ett barn inte är straffmyndigt innebär inte att samhället ska sakna möjligheter att förebygga nya händelser och skydda dem som drabbas.

Därför bör det utredas om tillträdesförbud i särskilt motiverade fall ska kunna meddelas även personer under 15 år. Det ska inte handla om en generell åtgärd mot barn eller om konsekvenser för enstaka förseelser. Förbud ska endast kunna bli aktuellt vid upprepade eller särskilt allvarliga händelser, när det finns ett konkret skyddsbehov och andra åtgärder inte bedöms tillräckliga.

En sådan möjlighet måste förenas med starka rättssäkerhetsgarantier. Beslut ska grundas på en individuell och proportionerlig bedömning där barnets ålder och mognad, händelsernas allvar och risken för upprepning vägs in. Förbudet ska vara tidsbegränsat och kunna omprövas. Socialtjänsten bör involveras när det är motiverat, så att skyddet för dem som drabbas kan förenas med insatser för att förebygga fortsatt normbrytande beteende.

Ett tryggt samhälle kräver både förebyggande arbete och förmåga att ingripa när situationen kräver det. Rättspolitiken ska värna människovärdet, ta brottsoffrens utsatthet på allvar och se till att samhällets ansvar omsätts i praktisk handling.

Camilla Rinaldo Miller (KD) *Cecilia Engström (KD)*